

UNESCO info

Unesco voor vrede en duurzame ontwikkeling

91

2014

Werken aan mensenrechten en waardigheid

STRATEGIE

De negen doelstellingen van Unesco

FORUM

Spreekbuis voor de jeugd

INTERNATIONAAL

Multilateraal samenspel tussen Unesco, EU en Vlaanderen

UNESCO info is het driemaandelijkse tijdschrift van het Unesco Platform Vlaanderen. Het wil de idealen en programma's van Unesco beter bekend maken door in gewone mensentaal te vertellen wat de Organisatie dagdagelijks doet. Inzake informatieverbreiding en communicatie over Unesco is het Platform de prioritaire partner van de Vlaamse Unesco Commissie, die in 2003 door de Vlaamse Regering is opgericht.

Hoofdreductie: Marino Bultinck
Medewerkers: Tijs D'Hoest, Guido Ooghe, Nienke Roelants
Ontwerp en druk: www.artypo.be, Delphine Kuyle
Verantwoordelijke uitgever: Jean-Pierre Dehouck

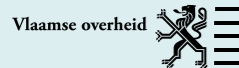
Contact
 Unesco Platform Vlaanderen vzw
 Farasijnstraat 32, B-8670 Koksijde (Oostduinkerke)
 T +32 (0)58 52 36 41
 E info@unesco-vlaanderen.be

Online
 www.unesco-vlaanderen.be
 www.unescoscholen.be
 facebook.com/UnescoPlatformVlaanderen
 twitter.com/unescovl

Abonnementen: 10 euro per kalenderjaar

Het **Unesco Platform Vlaanderen** is een niet-gouvernementele organisatie die deel uitmaakt van het wereldwijde netwerk van Unesco-clubs, -centra en -associaties die tot doel hebben de civiele maatschappij nauwer te betrekken bij Unesco. Het Platform fungeert als aanspreekpunt voor wie informatie zoekt die verband houdt met de activiteiten en programma's van de Unesco. Het staat eveneens in voor de coördinatie van een aantal Unesco-initiatieven in Vlaanderen, waaronder het netwerk van Vlaamse met Unesco geassocieerde scholen, en zorgt via samenwerking en netwerking met andere partners voor dat de idealen van Unesco beter ingang vinden in onze samenleving.

Unesco is de intergouvernementele Organisatie voor Onderwijs, Wetenschappen, Cultuur en Communicatie, en als zodanig een van de gespecialiseerde agentschappen van de Verenigde Naties. Het doel van Unesco bestaat erin om vrede en veiligheid te bevorderen door de samenwerking tussen landen te stimuleren in de deelgebieden die tot haar actiedomein behoren teneinde een universeel respect voor rechtvaardigheid, wettelijkheid, mensenrechten en fundamentele vrijheden ingang te doen vinden voor alle volkeren ter wereld, zonder onderscheid van ras, geslacht, taal of godsdienst.

Dit project geniet de financiële steun van de Vlaamse Regering. De Vlaamse overheid kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van dit tijdschrift.

Unesco

Terugblikken om vooruit te gaan

Unesco slaagde erin om haar rol te blijven vervullen in moeilijke omstandigheden. De Organisatie put er moed uit en kijkt met vertrouwen naar 2014.

Werken aan een wereld van mensenrechten en waardigheid

Irina Bokova, de topvrouw van Unesco, deelt haar visie op de prioriteiten van de Organisatie.

jongeren

Spreekbuis voor de jeugd

Het achtste Jongerenforum van Unesco debatteerde over sociale inclusie en stelde een Jeugdstrategie op.

Vlaanderen stuurt zijn zonen en dochters uit

De Vlaamse overheid voorziet financiële steun voor jonge mensen die stage willen lopen bij een internationale organisatie zoals Unesco.

strategie

De negen doelstellingen van Unesco

De lidstaten van Unesco hebben de krijtlijnen uitgetekend waarbinnen de Organisatie de komende jaren haar mandaat gaat uitvoeren. De nieuwe strategie is erop gericht om de invloed en de slagkracht van Unesco te vergroten.

internationaal

Het multilaterale samenspel tussen Unesco, de EU en Vlaanderen

Unesco en de Europese Unie slaan steeds vaker de handen in elkaar om gemeenschappelijke doelstellingen te realiseren. Vlaanderen is daarbij een verbindende factor.

communicatie

Meer vrouwen op en achter de schermen

Unesco start met een wereldwijd netwerk om te ijveren om vrouwen meer aan bod te laten komen in de media.

publicaties

Brochures

Holocaust Education in a Global Context
 Free Flow – Reaching Water Security through Cooperation
 Lumbini, Birthplace of Buddha
 The Bologna Process: Its impact in Europe and beyond

8

13

10

12

14

18

21

22

14

6

8

13

18

21

UNESCO@vlaanderen

UNESCO Platform Vlaanderen vzw
 Organisatie
 van de Verenigde Naties
 voor Onderwijs,
 Wetenschap en Cultuur

WWW.UNESCO-VLAANDEREN.BE

Vlaams-Nederlandse samenwerking

Vertegenwoordigers van de Vlaamse Unesco Commissie en de Nationale Unesco Commissie van Nederland kwamen op 23 januari 2014 bijeen in Brussel om met elkaar kennis te maken en mogelijke pistes voor verdere samenwerking te bespreken.

De bijeenkomst focuste op drie grote deelgebieden: erfgoed, water en onderwijs. Zo is er overleg gepleegd over de bescherming van cultureel erfgoed tijdens gewapende conflicten, over de strijd tegen de illegale kunsthandel, over de borging van immaterieel cultureel erfgoed, over watercoöperatie en over het netwerk van met Unesco geassocieerde scholen.

De vergadering is afgesloten met het uittekenen van een aantal krijtlijnen voor toekomstige samenwerking tussen de Unesco-commissie van Vlaanderen en Nederland. Zo komt er een gezamenlijke tentoonstelling rond cultureel erfgoed in conflictgebieden, een uitwisseling van informatie-instrumenten rond de toepassing van verschillende Unesco-verdragen voor de bescherming van allerlei vormen van cultureel erfgoed, een samenwerking op het gebied van de coördinatie van het netwerk van met Unesco geassocieerde scholen en een uitwisseling van expertise met betrekking tot water met bijzondere aandacht voor de Horizon 2020 agenda van de Europese Commissie.

www.unesco.be/vuc
www.unesco.nl

Afghaans onderwijs afstemmen op arbeidsmarkt

Het Afghaanse ministerie van Onderwijs, dat van Arbeid, Sociale Zaken, Martelaren en Gehandicapten en Unesco hebben een nationale strategie voor het technisch en beroepsonderwijs opgesteld. Het doel is om meer geschoolde arbeidskrachten op de arbeidsmarkt te brengen.

Het is voor het eerst dat Afghanistan over zulk een brede en diepgaande strategie beschikt. Verwacht wordt dat de uitvoering ervan een sterke impuls zal geven aan de beroepsopleidingen in het land. Naast in een geharmoniseerde en gecoördineerde aanpak, voorziet de strategie ook in de afstemming van internationale onderwijshulp op de nationale behoeften van Afghanistans onderwijs en arbeidsmarkt.

De Wereldbank noemde het scheppen van werkgelegenheid de grootste uitdaging voor de Afghaanse economie. Cijfers van de Internationale Arbeidsorganisatie uit 2012 spreken van 823.000 werklozen in Afghanistan. Jaarlijks komen er zo'n 400.000 jonge mensen bij op de Afghaanse arbeidsmarkt. Met de toepassing van de nieuwe strategie, waaraan drie jaar van besprekingen tussen allerlei actoren vooraf gingen, hopen de initiatiefnemers de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten.

Vrije meningsuiting op het internet in Marokko

Met steun van Zweden organiseerde het Unesco-kantoor in Rabat van 20 tot 22 januari 2014 een workshop voor Marokkaanse ngo's, journalisten, advocaten en bloggers. Bedoeling was om de deelnemers te leren hoe ze hun eigen veiligheid op het internet kunnen verzekeren en hoe ze de vrijheid van meningsuiting op het internet kunnen volgen en promoten.

Het uiten van een mening in alle vrijheid en veiligheid is lang niet overal vanzelfsprekend. Met de komst van het internet kwamen er meer mogelijkheden en kansen voor vrije meningsuiting maar ook nieuwe bedreigingen voor internetgebruikers.

Tijdens de workshops kwam aan bod hoe je veilig informatie kan uitwisselen, hoe je schadelijke programma's en virussen kan vermijden, hoe je je internetverbinding kan afschermen van andere gebruikers en waar je moet op letten om identiteitsdiefstal te voorkomen.

De workshop leverde ook een eerste tastbaar resultaat op. Er is een onlineplatform opgericht ter promotie en verdediging van de vrijheid van meningsuiting. De deelnemers van de workshop leerden schendingen van de rechten van journalisten te identificeren en zullen er op het platform over berichten teneinde de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid te bevorderen.

Interventieteam voor erfgoedbescherming in Egypte

Op 24 januari 2014 kreeg het Museum van Islamitische Kunst, waar ook het Archiefmuseum van de Nationale Bibliotheek in Bab el Khalq is gehuisvest, het hard te verduren. Het deelde in de brokken van een aanval op een nabijgelegen gebouw van de veiligheidsdiensten. Amper drie kwartier na de explosie was er een interventieteam ter plaatse. Hun kordaat optreden zorgde ervoor dat heel wat cultuurobjecten en archiefstukken in veiligheid werden gebracht.

Het interventieteam bestaat uit mensen die in december 2013 een opleiding kregen die was georganiseerd door Unesco. 21 mensen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van het museum en voor het garanderen van de veiligheid van de collectie, volgden een gespecialiseerde opleiding die is ontwikkeld door het Internationaal Centrum voor de Studie van de Conservatie en Restauratie van Culturele Eigendom (ICCROM).

Het voorval in Caïro illustreert de kwetsbaarheid van cultureel erfgoed tijdens onlusten. De uitvoering van de culturele conventies van Unesco, het vergroten van expertise onder de mensen op het terrein en het sensibiliseren van de bevolking vormen de beste verdediging. Unesco directeur-generaal Irina Bokova roept de internationale gemeenschap op om het herstel

van het museum, de galerijen en displays te ondersteunen. "Dit erfgoed maakt deel uit van het universele verhaal van de mensheid dat door iedereen wordt gedeeld," zo besluit ze. "We moeten er alles aan doen om het te beschermen."

Het Museum van Islamitische Kunst in Caïro werd opgericht in 1881 tijdens het bewind van Khedive Tawfiq Mohammed Pasha (1879-1892). Sinds de oprichting groeide de collectie van ongeveer 100 tot meer dan 100.000 voorwerpen, waaronder tapijten, munten en penningen, keramiek, glas, juwelen, manuscripten, maten en gewichten, metalen en houten instrumenten, beelden van steen en marmer en textiel uit de hele islamitische wereld verspreid over het pre-islamitische tijdperk van de 7de eeuw tot de late 19de eeuw.

Investeren in Afrikaans werelderfgoed

Op 31 januari 2014 verzamelden 54 lidstaten van de Afrikaanse Unie in Addis Abeba (Ethiopië) om er te overleggen over de toepassing van de Werelderfgoedconventie. Na de bijeenkomst geraakte bekend dat er ruim drie miljoen dollar aan steun is toegezegd voor het Afrikaans Werelderfgoedfonds.

De landen die middelen vrijmaken voor het Afrikaans Werelderfgoedfonds zijn Kenia (1,5 miljoen dollar), Zuid-Afrika (1 miljoen dollar), Algerije (400.000 dollar), Tsjaad (100.000 dollar) en Namibië (50.000 dollar). Algerije detacheert ook een erfgoedexpert die aan de slag gaat bij het Afrikaans Werelderfgoedfonds en kondigde de oprichting aan van een centrum voor de borging van immaterieel cultureel erfgoed.

Tijdens de volgende bijeenkomst van het Werelderfgoedcomité in Qatar in juni is een evenement voorzien om Afrikaanse landen te informeren over de verwezenlijkingen van het Afrikaans Werelderfgoedfonds en om hen aan te sporen om bewuster om te gaan met cultureel en natuurlijk erfgoed en de bescherming ervan.

Het Afrikaans Werelderfgoedfonds is een gezamenlijk initiatief van Zuid-Afrika, de Afrikaanse Unie en Unesco. Het

is een intergouvernementele organisatie met zetel in Zuid-Afrika met als doel om het aantal Afrikaanse inschrijvingen op de Werelderfgoedlijst te vergroten, om mee te werken aan het herstel van werelderfgoedsites die in gevaar zijn, om opleidingen te verstrekken aan experts die betrokken zijn bij het beheer van werelderfgoedsites, om de lokale gemeenschappen te betrekken bij erfgoedbeheer en om ervoor te zorgen dat lokale gemeenschappen kunnen meegenieten van de voordelen die voortvloeien uit een erkenning als werelderfgoed.

www.awhf.net

Meer waarnemingen om kustbevolking Caraïben te beschermen

Brazilië, Monaco, de Europese Unie en Saint Vincent & de Grenadines dragen bij aan de uitbreiding van het netwerk dat de zeespiegel observeert om te kunnen waarschuwen voor tsunami's en andere gevaren in het Caraïbisch gebied.

In de afgelopen 500 jaar zijn meer dan 75 tsunami's opgetekend in het Caraïbisch gebied en de aangrenzende regio's. Ze hebben meer dan 3.445 doden veroorzaakt sinds 1842. De meest destructieve gebeurtenissen vonden plaats in 1692 in Port Royal (Jamaica), in 1770 in Port-au-Prince en in 1842 in Port-de-Paix en Cap-Haïtien (Haïti), in 1867 in Charlotte Amalie (Amerikaanse Maagdeneilanden), in 1882 op de San Blas eilanden (Panama), in 1918 in Puerto Rico en in 1946 in Matanzas (Dominicaanse Republiek). Bij deze laatste gebeurtenis vielen minstens 1.800 slachtoffers te betreuren.

Sindsdien leidde de snelle ontwikkeling langs de Caraïbische kusten tot een explosieve toename van het aantal bewoners en bezoekers, de infrastructuur en de economische activiteit. Daarom is het risico voor menselijke en economische schade nu aanzienlijk groter.

De Intergouvernementele Oceanografische Commissie van Unesco (IOC) is vastbesloten om te blijven werken aan de uitbouw van een waarschuwingssysteem om de nog steeds groeiende bevolking van het Caraïbisch gebied te beschermen. Het systeem dat de IOC uitbouwde in de Stille Oceaan bewees reeds meermaals zijn nut en slaagde erin om talrijke mensenlevens te redden in tsunami-gevoelige gebieden.

Het systeem in de Caraïben is uitgebreid met zes nieuwe meetstations die de zeespiegel nauwlettend opvolgen. Ze zijn opgesteld voor de kust van Haïti, de Kaaimaaneilanden, Guatemala, Saint Vincent & de Grenadines en Saint Kits & Nevis.

Internationale opstelwedstrijd voor jongeren

De Japanse ngo Goi Peace Foundation organiseert een internationale opstelwedstrijd voor jongeren tot 25 jaar. Deelnemen kan tot 15 juni 2014.

Dit jaar loopt het VN-decennium voor Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (2005-2014) af. Daarom kozen de initiatiefnemers voor het thema "Mijn rol als burger op aarde". We worden geboren op aarde, een planeet met verschillende culturen en rassen waarop mens en natuur samen bestaan. Maar de toekomst van onze planeet is onzeker, onder meer door milieuvuiling, de uitputting van natuurlijke rijkdommen, oorlogen en conflicten, armoede, enz. Welk pad moet de mensheid bewandelen en hoe zie jij je rol als burger van de planeet aarde?

Met de opstelwedstrijd willen de Goi Peace Foundation en Unesco de creativiteit van jongeren stimuleren en promotie voeren voor de rol die jonge mensen kunnen spelen bij het bevorderen van vrede en duurzame ontwikkeling. Tevens is het een gelegenheid voor de samenleving om te luisteren naar ideeën van jongeren.

De winnaars krijgen een geldprijs en worden uitgenodigd naar Japan voor het bijwonen van de prijsuitreiking.

www.goipeace.or.jp/english/activities/programs/1401.html

Video over onderwatererfgoed

De Nationale Unesco Commissie van Nederland maakte een voorlichtingsfilm over onderwatererfgoed. De film draagt bij aan de bewustmaking van het algemeen publiek over het belang en de kwetsbaarheid van deze cultuurschatten.

Gezonken schepen, ondergelopen steden, verloren beschavingen: de zeebodem is het grootste museum ter wereld. Dat maakt duiken naar deze archeologische vindplaatsen een spectaculaire ervaring.

De culturele rijkdommen op de zeebodem vertellen het verhaal van de mensheid en zijn van groot belang voor de reconstructie van onze geschiedenis. Plundering door schattenjagers en de ongeoorloofde beschadiging van maritieme sites door onwetende toeristen ondermijnen dit proces. Veel kennis over het verleden gaat zo verloren.

Om het erfgoed in de wereldzeeën voor de toekomst te behouden mobiliseert en organiseert Unesco internationale

samenwerking, bijvoorbeeld met de Conventie ter Bescherming van Cultureel Erfgoed Onderwater uit 2001. Deze Conventie schrijft richtlijnen voor over hoe het erfgoed beschermd moet worden, en is het juridische kader voor deze samenwerking.

De Nederlandse overheid heeft de conventie vooralsnog niet geratificeerd. De Nationale Unesco Commissie, die de regering hierover positief adviseerde, verwacht dat Nederland de stap nog dit jaar zal zetten. België trad op 5 augustus 2013 toe tot de conventie.

www.youtube.com/watch?v=cYTXszEwmTO

Unesco lanceert Malalafonds voor meisjesonderwijs

Unesco directeur-generaal Irina Bokova en de Pakistaanse minister voor Onderwijs hebben op 6 februari 2014 in Islamabad een overeenkomst gesloten om een fonds op te richten om te investeren in beter onderwijs voor meisjes, vooral in afgelegen gebieden in Pakistan. Het fonds zal 7 miljoen dollar investeren in het formeel en niet-formeel onderwijs. Geld dat onder meer besteed wordt aan nascholing voor leerkrachten en aan het vergroten van het bewustzijn over het belang van onderwijs voor meisjes.

Het belang van meisjesonderwijs kan nauwelijks overschat worden. "Het is de beste langetermijninvestering die een land kan doen om te bouwen aan sociale inclusie, rechtvaardigheid, billijkheid en economische groei," zegt Bokova.

Maar liefst 3,8 miljoen meisjes in Pakistan gaan niet naar school. En zij die wel onderwijs volgen, haken sneller voortijdig af dan jongens. Het fonds wil meer meisjes naar de schoolbanken brengen om de inschrijvingsgraad onder jongens en meisjes gelijk te krijgen.

"Onderwijs gaat niet alleen over kwantiteit, investeringen of inschrijvingsgraad. Het gaat ook over de kwaliteit van het onderwijs dat de scholen aanbieden, over de opleiding van leerkrachten en over relevante competenties voor goede banen en een inclusieve samenleving. Het Malalafonds zal daaraan werken," zegt Bokova.

"Meisjes hebben dezelfde rechten als jongens in de islam," zegt minister Baligh ur-Rehman. "Onderwijs is geen keuze maar een fundamenteel recht van elk kind. Het is de morele, ethische en grondwettelijke verantwoordelijkheid van de overheid om elk kind onderwijs te bieden, ongeacht afkomst of geslacht."

Het fonds is vernoemd naar Malala Yousafzai, het Pakistaanse meisje dat eind 2012 ternauwernood ontsnapte aan een moordaanslag uitgevoerd door een Talibanstrijder. Ze was een doelwit omdat ze opkwam voor het recht op onderwijs. Ondertussen is ze uitgegroeid tot een internationaal symbool voor het ijveren voor kinderrechten en onderwijskansen voor iedereen.

Veilig het internet op in Macedonië

Meer dan 540 jonge mannen en vrouwen uit 12 steden en dorpen in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië konden profiteren van het Safe and Secure Youth.Net Project. Het betreft een initiatief van een plaatselijke ngo dat steun kreeg van Unesco's Information for All Programme (IFAP).

Het project is opgezet om kansarme en kwetsbare groepen, zoals etnische minderheden, vertrouwd te maken met het internet en hoe het veilig te gebruiken. Om de doelgroep te bereiken, werden er in samenwerking met het Rode Kruis workshops ingericht in stedelijke en landelijke gebieden.

Om ervoor te zorgen dat de impact van het project zich kan verspreiden, werden vooral mensen benaderd die actief zijn in een jeugdbeweging. De cursisten werden immers gestimuleerd om hun opgedane kennis te delen met mensen in hun omgeving.

In een evaluatie achteraf, gaf 77% van de deelnemers aan dat ze een beter begrip hebben van het internet en er dankzij de workshop beter mee overweg kunnen. 80% was vastberaden om voortaan op een andere manier om te springen met zijn of haar gegevens op het internet. Dit laatste stelde de ouders van de cursisten gerust.

Zo liet Jovanova Vaska optekenen: "Tegenwoordig delen kinderen voortdurend persoonlijke informatie op Facebook. Nu weten ze tenminste welke gevaren daaraan verbonden zijn en waar ze moeten voor opletten."

Het intergouvernementele Information for All Programme werd in 2001 opgericht. Het biedt een platform voor internationale beleidsdiscussies, samenwerking en het opstellen van beleidsadviezen op het gebied van toegang tot informatie en kennis.

Terugblikken om vooruit te gaan

TEKST: MARINO BULTINCK

Unesco slaagde erin om haar rol te blijven vervullen in moeilijke omstandigheden. De Organisatie put er moed uit en kijkt met vertrouwen naar 2014.

Het najaar van 2013 luidde het einde van een bewogen twee jaar voor Unesco in. De Organisatie moest naar adem happen en terug op positieven komen na de financiële aderlating waarmee de Verenigde Staten haar opzadelden. Het land dat normaal gezien ongeveer een vijfde van Unesco's begroting financiert, stopte met het betalen van lidmaatschapsbijdragen nadat de Algemene Conferentie in 2011 Palestina als lidstaat van Unesco aanvaardde.

"Ondanks de financiële crisis slaagde Unesco erin om nieuwe hoogtepunten te bereiken," meent directeur-generaal Irina Bokova. "Unesco is meer dan ooit nodig in de wereld. De uitdagingen voor het opbouwen van vrede, voor het bestrijden van armoede en voor het invoeren van duurzame ontwikkeling zijn immens. Niettemin is er vooruitgang en wat we hebben verwezenlijkt, moedigt ons aan om door te gaan in 2014."

NIEUWE FOCUS VOOR DE ONDERWIJSAGENDA

Unesco wil richting geven aan het onderwijsbeleid en wegen op de wereldwijde onderwijsagenda. Zo pleit de Organisatie ervoor om niet langer de nadruk te leggen op het verbeteren van de toegang tot

onderwijs maar op de kwaliteit van het aangeboden onderwijs. Het onderwijs zou leerlingen ook beter moeten voorbereiden om actief te participeren aan het maatschappelijk leven – wereldburgerschap is daarbij het sleutelwoord. Met deze voorstellen wil Unesco het debat voeden dat volop aan de gang is rond de vraag hoe het verder moet met de onderwijsagenda na 2015. Dat jaar is immers het eindpunt van verschillende ontwikkelingsstrategieën van de Verenigde Naties. Maar 2015 zal eveneens het startpunt moeten zijn van een nieuw plan want in 2015 zullen we niet wakker worden in een harmonieuze wereld zonder ongelijkheden waarin iedereen dezelfde kansen krijgt om zich ten volle te ontplooiën.

Op het terrein zette Unesco zich in 2013 vooral in om haar lidstaten te ondersteunen bij het verbeteren van de opleiding van leerkrachten. In Maleisië werkte de Organisatie mee aan een grondige doorlichting van het onderwijssysteem om het beter af te stemmen op de hedendaagse behoeften. De cruciale rol van leerkrachten in het onderwijs is de rode draad van het Education for All Global Monitoring Report dat Unesco in januari 2014 voorstelde. ▶

Monumenten en historische documenten werden bewust vernield door islamitische rebellen in Mali.

"Unesco moet kwaliteitsvol onderwijs propageren als een fundamenteel mensenrecht," zegt Irina Bokova, directeur-generaal van de Organisatie. "En dat geldt ook in noodsituaties, zoals voor de Syrische vluchtelingen die ontheemd zijn door het geweld in het land."

BESCHERMING VAN ERFGOED EN DIVERSITEIT IN CONFLICTGEBIEDEN

Als pleitbezorger voor de bescherming van cultureel erfgoed volgde Unesco de situatie op de voet in landen zoals Mali en Syrië waar conflicten leidden tot de vernieling van waardevol erfgoed. Cultuur is een kracht die zorgt voor weerbaarheid en verzoening en kan helpen bij het leggen van de grondvesten voor vrede. De bescherming van cultureel erfgoed en culturele diversiteit moeten deel uitmaken van noodhulp en vredesopbouw. Dat is de les die Mali ons in 2013 leerde. Cultureel erfgoed was er het doelwit van verschillende aanvallen. Na de bevrijding van Timbuktu bezochten Irina Bokova en de Franse president François Hollande het land. Unesco onderzocht er de toestand van het getroffen erfgoed en beloofde om de mausolea en moskeeën van Timbuktu herop te bouwen. De herstellingswerken zijn inmiddels gestart.

De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties vertrouwde Unesco de coördinatie toe van de erfgoedbescherming op het terrein in Mali. De Organisatie zal eveneens ondersteuning bieden aan de experts van de VN-missie die werkt aan de stabiliteit in het land.

"Kwaliteitsvol onderwijs is een fundamenteel mensenrecht."

Unesco ondernam stappen om de illegale handel in culturele eigendom in Syrië in te dijken. Het land verliest hele delen van haar geschiedenis en identiteit aan deze handel. Daarom werkte Unesco samen met alle betrokken partnerorganisaties om experts beter op te leiden, om de situatie in kaart te brengen en om de best mogelijke beschermingsmaatregelen te treffen.

De conventie van 1970 die is opgericht om de strijd tegen illegale handel in cultuurgoederen internationaal te stroomlijnen, kreeg een nieuwe impuls in 2013 met de oprichting van een orgaan dat zal toezien op de uitvoering van het verdrag. Het zou van de conventie een efficiënter instrument moeten maken.

HET POTENTIEEL VAN CULTUUR VOOR ONTWIKKELING

De relatie tussen cultuur en ontwikkeling is een leemte in de ontwikkelingsagenda van de Verenigde Naties. Unesco zet zich al enige tijd in om daarin verandering te brengen. Deze inspanningen leidden onder meer tot een Verklaring van de Algemene Conferentie van Unesco over het verband tussen cultuur en ontwikkeling. Bovendien is er een werkgroep cultuur en ontwikkeling opgericht in de schoot van de United Nations Development Group (UNDG). Dat platform verenigt 32 fondsen, programma's, agentschappen, departementen en kantoren van de Verenigde Naties die allemaal een rol spelen bij ontwikkeling. Het platform denkt na over de ontwikkelingsagenda voor na 2015.

LANCERING VAN WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD

Unesco voert al langer onderzoek naar de relatie tussen wetenschappelijke vooruitgang en ontwikkeling. De Organisatie was dan ook de logische keuze om de wetenschappelijke adviesraad te huisvesten

Unesco leidt een adviesraad die wetenschap en beleid dichter bij elkaar moet brengen.

en te runnen die in 2013 is opgericht door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties. De adviesraad zal voorstellen formuleren om de wetenschappelijke onderzoeksweld en beleidsmakers dichter tot elkaar te brengen. Dit sluit aan bij de overtuiging van Unesco dat iedereen moet kunnen genieten van de voordelen van wetenschappelijke vooruitgang. Unesco zal mee vorm geven aan de wereldwijde agenda inzake duurzame ontwikkeling. De Organisatie zal haar lidstaten ook stimuleren en ondersteunen om maatregelen te nemen die de gevolgen van klimaatverandering zoveel mogelijk beperken.

JOURNALISTEN MEER BESCHERMING BIJEN

Unesco werkte een actieplan uit dat zou moeten leiden tot meer veiligheid voor journalisten. De Verenigde Naties namen het plan aan in 2013. Het was een hoogtepunt van Unesco's inzet om de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid te propageren en te verdedigen. Unesco is ook een van de eerste VN-agentschappen die een actief open access beleid voert. Dit betekent dat de Organisatie duizenden documenten en publicaties gratis beschikbaar stelt voor iedereen met een internetverbinding.

SAMENWERKING MET EU EN ANDERE PARTNERS

Unesco tracht door samenwerking haar impact te vergroten. Zo is de samenwerking met de Europese Unie in 2013 uitgebreid, onder andere met de oprichting van een nieuwe programma om jeugdorganisaties te ondersteunen in de landen van de Middellandse Zee en Noord-Afrika.

Steeds meer bedrijven zien heil in samenwerking met Unesco. Zo leverde een programma in samenwerking met Procter & Gamble om het meisjesonderwijs in Senegal te verbeteren mooie resultaten op. Beide partners wensen hun samenwerking verder te zetten en dit jaar krijgt het programma uitbreiding en wordt het gelanceerd in meerdere landen.

"De verwezenlijkingen van Unesco zijn het resultaat van teamwerk in de hele Organisatie. We mogen er trots op zijn. De 37ste Algemene Conferentie van Unesco definieerde prioriteiten en nam een nieuwe middellange-termijnstrategie aan (zie verder in dit nummer – nvdr). Ik ben ervan overtuigd dat Unesco klaar is om de toekomst aan te vatten," besluit Bokova. ■

Spreekbuis voor de jeugd

TEKST: LINE KUPPENS

Het achtste Jongerenforum van Unesco debatteerde over sociale inclusie en stelde een Jeugdstrategie op.

Het einde van de maand oktober kondigt meestal donkere dagen aan, maar niet bij Unesco. Tweejaarlijks staan die dagen in het teken van onze toekomst: de jeugd; Zo kwamen er van 29 tot 31 oktober 2013 jongeren uit de hele wereld bijeen in het Unesco hoofdkwartier in Parijs. Zij bespraken er hun toekomst op het achtste Unesco Jongerenforum in de aanloop naar de Algemene Conferentie van Unesco in november.

Twee jongeren mochten België vertegenwoordigen in Parijs. Aan Vlaamse kant werd Unesco jongerenvertegenwoordiger Line Kuppens op pad gestuurd, terwijl Geoffrey Dehalleux de Waalse jongeren vertegenwoordigde. Respectievelijk de Vlaamse Unesco Commissie en de Belgische Frans- en Duitstalige Unesco Commissie waren verantwoordelijk voor de selectie van de deelnemers.

WAAROM EEN JONGERENFORUM?

Wat houdt zo'n jongerenforum nu precies in? Jongeren maken integraal deel uit van de maatschappij en hebben specifieke belangen. Daarom is het van groot belang dat hun stem weerklinkt om het heden én de toekomst mee vorm te helpen geven. Unesco wil jongeren daadwerkelijk de ruimte geven een stempel te drukken op het beleid. Daarom brengt ze al sinds 1999 iedere twee jaar jongeren uit de hele wereld samen om te discussiëren rond thema's als duurzaamheid, sociale innovatie en jongerenengagement. 2013 stond in het teken van sociale inclusie en was opgebouwd rond drie actielijnen: beleidsvorming en -evaluatie

door jongeren ("Policy Formulation and Evaluation with Youngsters"); ontwikkeling van vaardigheden voor jongeren in de overgang naar volwassenheid ("Skill Development for the Transition to Adulthood"); en maatschappelijk engagement, democratische participatie en sociale innovatie ("Civic Engagement, Democracy and Social Innovation").

Editie 2013 ging verder dan het bespreken van een thematiek. Voor het eerst mochten alle jongerenvertegenwoordigers meewerken aan een heus beleidsdocument: de Unesco Jeugdstrategie 2014-2021. De blauwdruk hiervan was uitgetekend door Unesco zelf, maar het verdict lag bij de jongeren.

“Belgisch jongerenproject krijgt kwaliteitslabel.”

RESULTAAT

Drie dagen lang debatteerden de jongerenvertegenwoordigers volop rond de drie actielijnen van de Jeugdstrategie. Soms liepen de gemoederen hoog op en was het tijd om wat stoom af te blazen tijdens een culturele voorstelling (al ooit iemand zien rappen in doventaal?) of tijdens een van de vele side-events (kijk zeker eens naar het filmpje 'the face of the 8th Youth Forum' op YouTube). Voor elke

Unesco Jeugdstrategie: 9 aanbevelingen van de jongerenvertegenwoordigers

ACTIELIJN 1

Beleidsvorming en -evaluatie door jongeren

1. Oprichting van permanente, autonome en inclusieve jongerenraden in alle lidstaten, alsook binnen de VN-structuren tegen 2021. Heroprichting van een jongeren-NGO-Commissie binnen het Unesco liaison comité en opname van Unesco jongerenvertegenwoordigers in de nationale delegaties voor de Algemene Conferentie van Unesco;

2. Unesco dient inclusie van jongeren gedurende de creatie, implementatie en evaluatie van de Jeugdstrategie 2014-2021 te verzekeren;

3. Formele en non-formele vormen van burgerschapseducatie worden aangemoedigd door Unesco;

ACTIELIJN 2

Ontwikkeling van vaardigheden voor jongeren in de overgang naar volwassenheid

4. Ontwikkelen van mechanismen die vaardigheden en competenties, verworven via non-formele en informele vormen van onderwijs, valoriseren en officieel erkennen;

5. Verbeteren van de kwaliteit van formele onderwijssystemen dient een prioriteit te zijn van de post-2015 agenda. We moedigen lidstaten aan een globale conventie uit te werken voor globale erkenning van hoger onderwijs;

6. Het tegengaan van jongerenwerkloosheid is een prioriteit. Daartoe dient de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt gedicht te worden door het ondersteunen van stagemogelijkheden die toegankelijk zijn voor iedereen, het stimuleren van jobs in de groene sector, en het aanmoedigen van ondernemerschap;

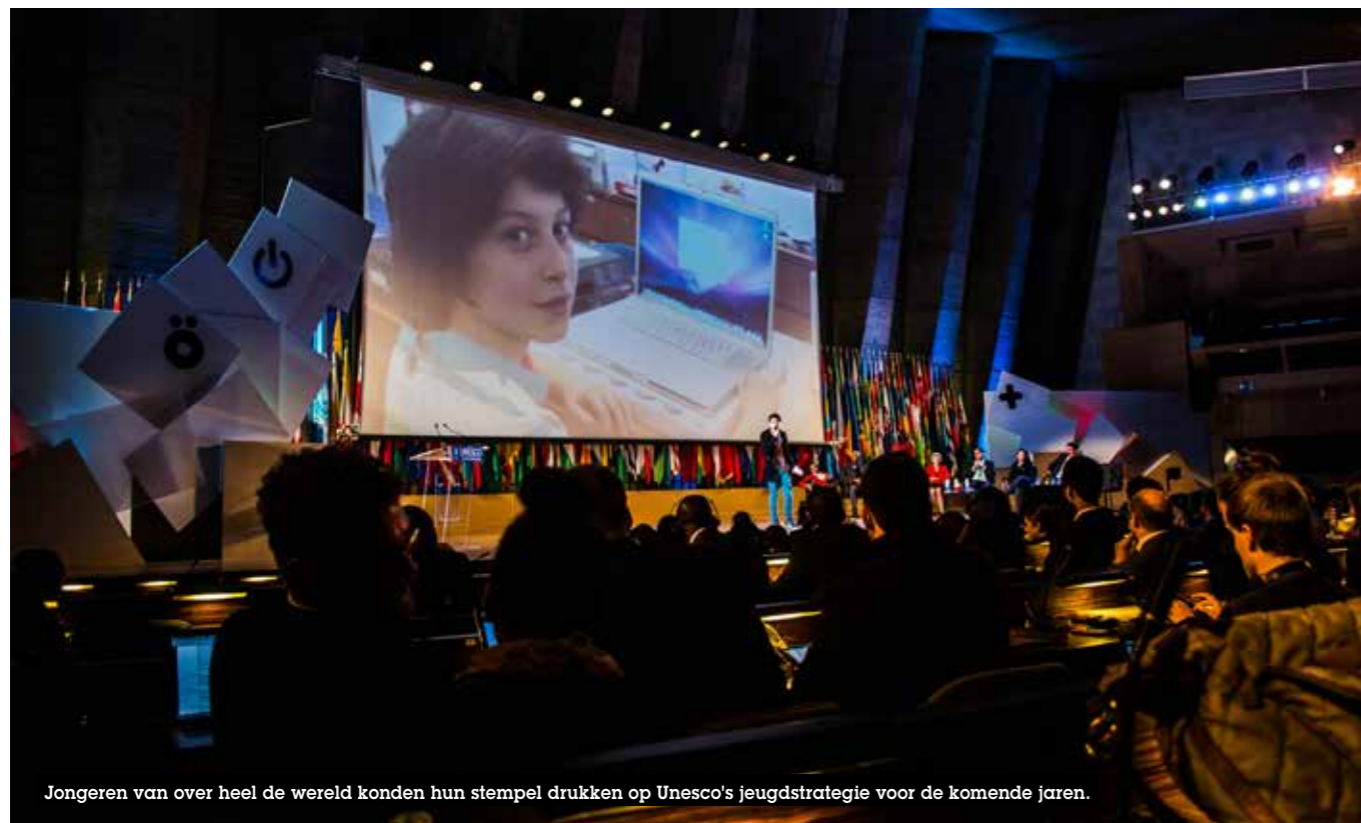
ACTIELIJN 3

Maatschappelijk engagement, democratische participatie en sociale innovatie

7. Oproep tot verbreding van de dialoog tussen staat en jongeren rond thema's als burgerschap, milieu, gezondheid, en conflictpreventie;

8. Oproep aan lidstaten om duurzame jongerenprojecten te ondersteunen, financiering inbegrepen;

9. Oproep aan lidstaten om actieplannen in het leven te roepen die jongerenparticipatie aanmoedigen, in het bijzonder via ICT. Het beleid verzekert inclusie van alle groepen, ongeacht etniciteit, religie, leeftijd, taal, gender, socioeconomische status, of seksuele geaardheid.

Jongeren van over heel de wereld konden hun stempel drukken op Unesco's jeugdstrategie voor de komende jaren.

actielijn werden uiteindelijk drie aanbevelingen uitgeschreven (zie kader). Dit werkstuk werd vervolgens meegenomen naar de Algemene Conferentie, waar het verdedigd werd door enkele jongerenvertegenwoordigers. Zij hadden het geluk dat ze in hun nationale delegatie voor de Algemene Conferentie werden opgenomen.

BEKROONDE PROJECTEN

Het achtste Jongerenforum had nog een andere primeur in petto. Voor de eerste keer werden de zogenaamde 'Unesco Youth Forum labels' uitgereikt. 15 jongerenprojecten (3 per regio) die het Unesco gedachtegoed reflecteren, werden erkend voor hun kwaliteit. Het label verhoogt de kansen van het project op financiering en partnerschappen en vergroot de zichtbaarheid aanzienlijk. In de aanloop naar het Forum konden allerlei projecten ingediend worden. Hieruit werden via een online platform een honderdtal projecten verkozen. Uit deze projecten dienden de jongerenvertegenwoordigers vervolgens 15 winnaars te kiezen.

België viel in de prijzen: 'Why not?' was één van de uitverkoren projecten die het Unesco Youth Forum label kreeg. Het is een project van EPTO, European Peer Training Organisation (www.epto.org). EPTO is een netwerk van organisaties voor en/of door jongeren die via peer education en ervaringsgericht leren jongeren willen sensibiliseren rond identiteit, diversiteit en sociale inclusie. Met 'Why not?' zal EPTO zich de komende twee jaren op de samenwerking tussen Roma en niet-Roma richten.

WAT NU?

De rol van de jongerenvertegenwoordigers is niet uitgespeeld na hun terugkeer van Parijs. Integendeel! Het begint nog maar net: hoe kunnen we de aanbevelingen vertalen naar concrete beleidslijnen? Hoe garanderen en controleren we de implementatie? De jongerenvertegenwoordigers hebben alvast de handen in elkaar geslagen en samen een brief geschreven naar Unesco. Daarin evalueren ze het Jongerenforum en doen ze aanbevelingen voor verbeteringen. Zo hopen de jongerenvertegenwoordigers dat Unesco een systeem creëert waardoor de implementatie van de aanbevelingen wordt gegarandeerd. Daarnaast probeert elke jongerenvertegenwoordiger, samen met zijn/haar nationale Jeugdraad en Unesco Commissie, de aanbevelingen om te zetten in acties. ■

Heb je ideeën die je met de jongerenvertegenwoordigers wil delen? Wil je op de hoogte blijven van de activiteiten van de Belgische jongerenvertegenwoordigers? Neem dan een kijkje op hun facebookpagina: www.facebook.com/Unescoyouth.

Vlaanderen stuurt zijn zonen en dochters uit

TEKST: TIJS D'HOEST

De Vlaamse overheid voorziet financiële steun voor jonge mensen die stage willen lopen bij een internationale organisatie zoals Unesco.

“Een betaalde stage bij de VN, de EU of een andere internationale organisatie?” Met deze slogan wil de Vlaamse Overheid jongeren stimuleren om een (eerste) ervaring op te doen binnen een internationale organisatie. De meeste internationale organisaties, waaronder Unesco, bieden immers stageplaatsen aan voor gemotiveerde jong afgestudeerden. Veel jonge mensen dromen van een dergelijke stage maar bij de meesten blijft het daar echter bij. Niet verwonderlijk als je de kosten van zo'n, meestal onbetaalde, stage in kaart brengt. Om de financiële hindernis te overwinnen, besliste de Vlaamse overheid om gegadigden een duwtje in de rug te geven met een subsidieprogramma: het Flanders Trainee Programme.

HOE VERKRIJG JE FINANCIERING?

De procedure om beroep te doen op het subsidieprogramma van de Vlaamse overheid voor stages bij internationale organisaties is eenvoudig. Een eerste stap bestaat in het bemachtigen van een stageplaats bij één van de internationale organisaties die opgesomd staan op de website van het subsidieprogramma: www.vlaanderen.be/ftp Wanneer de internationale organisatie de stageplaats goedgekeurd heeft, volstaat het om de formulieren op diezelfde website in te vullen en door te mailen naar stages@vlaanderen.be

POSITIEF VOOR DE VERDER CARRIÈRE? NOU EN OF!

Er zijn talrijke voorbeelden van mensen wiens loopbaan positief is beïnvloed door het lopen van een stage bij een internationale organisatie. We geven er twee. Begin januari 2013 beëindigde Tom zijn stage binnen Unesco in Parijs. Tot zijn eigen grote verbazing en plezier kreeg hij echter een contract aangeboden waardoor hij enkele maanden kon meedraaien in het Unesco-kantoor in Zuid-Soedan.

Fanny rondde haar stage bij Unesco in Parijs af in 2006 maar dat betekende niet het einde van haar carrière bij de Organisatie. Inmiddels groeide ze uit tot een internationaal pleitbezorger voor de bescherming van onderwatererfgoed. Binnen het Werelderfgoedcentrum van Unesco coördineert ze het World Heritage Marine Programme.

Financiële besognes mogen de doorslag niet geven bij het overwegen van een internationale stage.

VOORWAARDEN?

Wie stage loopt bij een internationale organisatie gedurende twee tot hoogstens zes maanden, kan aankloppen bij de Vlaamse overheid voor financiële ondersteuning. Voorwaarde is wel dat de internationale organisatie op de lijst staat van het subsidieprogramma en dat de stage gebeurt in overeenstemming met de vereisten van de betrokken organisatie.

Bovendien mag je niet ouder zijn dan 34 jaar en moet je houder zijn van een diploma behaald aan een instelling van secundair of hoger onderwijs die gefinancierd of gesubsidieerd wordt door de Vlaamse Gemeenschap. Het budget van het subsidieprogramma is niet onbeperkt en werkt volgens het principe “die eerst komt, eerst gaat”. Op tijd initiatief nemen is dus de boodschap.

VERGOEDING?

Er wordt een vergoeding voorzien voor het levensonderhoud en het verblijf. Afhankelijk van het land waarin je stage loopt, varieert de vergoeding van 740 euro tot 1.235,04 euro per maand. Daarnaast wordt er ook een reisvergoeding voorzien. Deze geldt alleen voor stages in het buitenland en wordt per stage vastgesteld op een eenmalig bedrag van 200 euro voor bestemmingen in Europa, waaronder wordt verstaan de lidstaten van de Raad van Europa, Wit-Rusland en Kosovo, en op een eenmalig bedrag van 500 euro voor bestemmingen in andere landen. ■

TIP!

Wie ervaring wil opdoen bij een internationale organisatie doet er goed aan om de Facebookpagina 'Subsidieprogramma Vlaamse overheid – Stages bij Internationale Organisaties' op te volgen. Daar verschijnen regelmatig aanbiedingen van stageplaatsen: www.facebook.com/pages/Subsidieprogramma-Vlaamse-overheid-Stages-bij-internationale-organisaties/223236317765198

Werken aan een wereld van mensenrechten en waardigheid

TEKST: NIENKE ROELANTS

Irina Bokova, de topvrouw van Unesco, deelt haar visie op de prioriteiten van de Organisatie.

Tijdens de 37ste Algemene Conferentie van Unesco in november 2013 is de Bulgaarse Irina Bokova herverkozen als directeur-generaal. Aan het begin van haar tweede mandaat voor vier jaar, geeft ze haar visie op de rol van Unesco.

De taak van Unesco ligt bij vredesopbouw, in het bijzonder door het conflict bij de wortels aan te pakken. Directeur-generaal Irina Bokova omschrijft de visie die aan de basis ligt van de activiteiten van Unesco als volgt: “De visie van een wereld van mensenrechten en rechtvaardigheid; de visie van de mensheid als een enkele gemeenschap; de visie van een sterkere multilaterale orde, een sterkere Verenigde Naties.” In november zette Bokova de drie prioriteiten uiteen voor de werking van Unesco in 2014, namelijk nog grotere inspanningen leveren voor landen in nood, gendergelijkheid inzetten voor vrede en ontwikkeling en het promoten van wereldburgerschap.

DE ROL VAN ONDERWIJS, WETENSCHAP, COMMUNICATIE EN CULTUUR VERSTERKEN VOOR LANDEN IN NOOD

De eerste prioriteit bestaat uit het versterken van Unesco-acties voor de meest kwetsbare en fragiele landen die gebukt gaan onder conflict, de naweeën van natuurrampen of diepgaande sociale verandering. Door middel van onderwijs, wetenschap, communicatie en cultuur wil de Organisatie de veerkracht van deze landen vergroten en zorgen voor een basis van vrede waarop in nood kan gesteund worden.

Unesco wil onderwijs een belangrijkere rol laten spelen wanneer herstelmaatregelen worden genomen in noodsituaties. Deze invalshoek werd in januari 2014 voor het eerst besproken voor de noodtoestand in Syrië op een bijeenkomst van donorlanden in Koeweit. Wetenschap zal verder worden ingeschakeld om duurzame ontwikkeling te bevorderen en kwetsbare gebieden beter voor te bereiden op de gevolgen van mogelijke natuurrampen. Daarbij gaat zowel aandacht naar de oorzaken van natuurrampen als naar hun sociaal-economische impact. Dit wordt besproken op de oceaan-top in februari en de klimaat-top in september.

Wat communicatie betreft, zal Unesco het VN-wereldactieplan voor de veiligheid van journalisten wereldwijd verder opvolgen. Dat ook cultuur een invloedrijke rol speelt in de ontwikkeling van gemeenschappen en empowerment van individuen wordt steeds duidelijker. Erfgoed bindt gemeenschappen, versterkt hun identiteit en biedt een fundament om samen aan de toekomst te werken. In de voorbije jaren hebben extremisten in Egypte, Mali en andere delen van de wereld culturele oriëntatiepunten of zogeheten landmarks toegenomen. Unesco wil blijven expertise en bijstand verlenen aan gemeenschappen bij het herstellen, beheren en bewaren van hun roerend en immaterieel erfgoed, zeker wanneer het in gevaar is. Ook onderwijs en het vergroten van expertise ter plaatse behoren hier tot de taken.

Unesco werkt aan vredesopbouw door conflicten bij de wortels aan te pakken.

GENDERGELIJKHEID ALS MOTOR VOOR ONTWIKKELING EN VREDE

Bokova definieerde gendergelijkheid als het tweede grote werkpunt voor 2014. De Verenigde Naties dragen gelijke kansen tussen mannen en vrouwen hoog in het vaandel, maar voor Unesco gaat het dit jaar specifiek om de verdragende impact van gendergelijkheid als motor om vrede en ontwikkeling te bewerkstelligen. De Organisatie omschrijft gendergelijkheid als een situatie waarbij mannen en vrouwen op dezelfde manier hun mensenrechten mogen verwezenlijken en mogen bijdragen aan en profiteren van economische, sociale, culturele en politieke ontwikkeling.

Topprioriteit in 2014 is het onderwijs voor meisjes. Door middel van een wereldwijd partnerschap voor het onderricht van vrouwen en meisjes wil Unesco hen een beter leven en betere toekomst bieden. Concreet wordt ingezet op geletterdheid en secundair onderwijs.

Het genderthema is van fundamenteel belang voor alle activiteiten van Unesco, of het nu gaat om onderwijs aan vluchtelingen uit Syrië, het herstel van Zuid-Soedan en Mali of om educatie over duurzame ontwikkeling. Dit laatste thema zal worden besproken op de wereldconferentie in Japan (Aichi-Nagoya) in november. Bovendien publiceert de Organisatie dit jaar voor het eerst in haar geschiedenis een grootschalige evaluatie over gendergelijkheid en cultuur. Het rapport onderzoekt of mannen en vrouwen op een gelijkwaardige manier mogen deelnemen en bijdragen aan het culturele leven.

WERELDBURGERSCHAP ALS VOORWAARDE VOOR DIALOOG, BEGRIP EN GELIJKWAARDIGHEID WERELDWIJD

De derde prioriteit voor 2014 is het bevorderen van wereldburgerschap om zo tot interculturele dialoog en wederzijds begrip te komen. Als ieder individu onze onderlinge afhankelijkheid, ons gedeelde mens-zijn en de rijke waaier van expressies daarvan naar waarde weet te schatten, komen we tot een meer harmonieuze samenleving van gelijkwaardige individuen en gemeenschappen met gelijke rechten en plichten. ■

De negen doelstellingen van Unesco

TEKST: MARINO BULTINCK

De lidstaten van Unesco hebben de krijtlijnen uitgetekend waarbinnen de Organisatie de komende jaren haar mandaat gaat uitvoeren. De nieuwe strategie is erop gericht om de invloed en de slagkracht van Unesco te vergroten.

De Algemene Conferentie, de tweejaarlijkse lidstatenvergadering van Unesco, vond voor de 37ste keer plaats van 5 tot 20 november 2013. De lidstaten gaven er de richting aan die de Organisatie de komende jaren zal volgen. Er is een middellangetermijn-strategie (2014-2021) en een werkprogramma (2014-2017) goedgekeurd. Uit de documenten blijkt dat de lidstaten Unesco een vooraanstaande rol wil zien spelen bij het bepalen van de ontwikkelingsagenda die in de plaats komt van de Millenniumdoelstellingen. Vooral op het gebied van onderwijs, wetenschap, cultuur, communicatie en informatie moet de Organisatie haar stempel drukken.

“We hebben nog zo’n twee jaar voor de deadline verstrijkt,” aldus Unesco directeur-generaal Irina Bokova. “Op veel domeinen is nog vooruitgang mogelijk. Het is een kwestie van ontwikkeling maar ook van geloofwaardigheid. We moeten onze beloftes uit 2000 zo goed mogelijk nakomen als we willen dat nieuwe doelstellingen ernstig zullen worden genomen.”

De Algemene Conferentie bevestigde dat Afrika en gelijke rechten en kansen voor vrouwen de twee topprioriteiten van Unesco blijven de komende acht jaar. Vrede en duurzame ontwikkeling zijn de overkoepelende objectieven die alle activiteiten van de Organisatie aanjagen. De lidstaten onderstreepten dat Unesco zich moet blijven inzetten voor de realisatie van de internationale Education for All onderwijsagenda en dat ze nieuwe ontwikkelingsdoelen voor het onderwijs moet formuleren gebaseerd op toegang, billijkheid en levenslang leren.

Voor de komende twee jaar beschikt Unesco over een budget van 507 miljoen dollar, een daling van liefst 146 miljoen dollar. De daling is toe te schrijven aan de beslissing van onder meer Verenigde Staten om niet langer lidmaatschap te betalen aan Unesco. De VS nam die beslissing na de vorige Algemene Conferentie die Palestina aanvaardde als lid van de Organisatie. Omdat het land niet langer bijdraagt tot de financiering van de Organisatie, beschikt het niet langer over stemrecht. De VS blijft wel lid van Unesco.

Unesco wil meer meisjes in de klas en betere opleidingen voor leerkrachten.

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Om de impact van de Organisatie te vergroten, besloot de Algemene Conferentie om de strategische doelstellingen van Unesco scherper af te lijnen en om het aantal terug te dringen van 14 naar 9. Deze doelstellingen zijn niet beperkt tot een van de vijf hoofdprogramma's van Unesco: de realisatie ervan is afhankelijk van de aandacht die alle programma's eraan besteden.

MEER AANDACHT VOOR ONDERWIJS(KWALITEIT)

De missie van Unesco stelt duidelijk dat het de opdracht van Unesco is om bij te dragen aan de opbouw van vrede en aan duurzame ontwikkeling en de uitroeiing van armoede. Onderwijs is een instrument om deze uitdaging aan te gaan. Het is zowel een basisrecht als een hefboom om andere mensenrechten af te dwingen en om te werken aan de realisatie van internationale ontwikkelingsdoelen. Onderwijs heeft rechtstreeks impact op het terugdringen van armoede, op het verbeteren van de volksgezondheid, op de gelijke behandeling van vrouwen en mannen en op de duurzaamheid van het leefmilieu. Algemeen wordt aangenomen dat geen enkel land de levensomstandigheden van zijn bevolking kan verbeteren zonder te investeren in onderwijs. ▶

Unesco's missie

Als gespecialiseerd agentschap van de Verenigde Naties draagt Unesco, overeenkomstig haar oprichtingsverdrag, bij aan de opbouw van vrede, de uitroeiing van armoede en aan duurzame ontwikkeling en interculturele dialoog door onderwijs, de wetenschappen, cultuur, communicatie en informatie.

Prioriteit Afrika

Een verenigd en welvarend Afrika, dat vrede heeft met zichzelf en de rest van de wereld, dat geregeerd en opgebouwd wordt door zijn eigen burgers en dat een dynamische macht is op het internationale toneel – dat is de visie van de Afrikaanse Unie waarop de Afrikaanse landen hun individuele en collectieve inspanningen voor ontwikkeling afstemmen. Unesco ondersteunt Afrika bij het nastreven van dit gemeenschappelijk objectief.

Het Afrikaanse continent bevindt zich op de frontlinie van economische, politieke en demografische veranderingen in een internationale context. Er heerst enorme armoede maar tegelijkertijd maken sommige regio's ongeziene groei door die moet worden bestendigd op lange termijn. Het is van groot belang om kennismaatschappijen op te bouwen in Afrika om het land betere toegang te geven tot de talrijke netwerken waar informatie en kennis worden uitgewisseld.

Door de inspanningen van Afrika en zijn partners is op veel vlakken vooruitgang geboekt. Het is de enige wereldregio die een jaarlijkse groei van minstens vijf procent liet optekenen de voorbije tien jaar. Het Afropessimisme van de jaren 1990 maakte plaats voor een meer optimistische visie. Desalniettemin zal het nog flinke inspanningen vragen om de Millenniumdoelen te realiseren en aldus de globalisering om te vormen tot een positieve ontwikkeling waar iedereen baat bij heeft.

De middellangetermijn-strategie van Unesco wil verder bouwen op wat tot nu toe is gerealiseerd in Afrika. In het bijzonder wil Unesco het continent helpen om de volgende uitdagingen aan te pakken:

1. Een antwoord bieden op de toenemende vraag naar onderwijs, beroepsopleiding en sociale integratie die het gevolg is van de veranderende demografische structuur van Afrika. Tegen 2050 zal het continent een bevolking hebben van 2 miljard mensen, voor het grootste deel bestaande uit jonge mensen.
2. Het uitbouwen van kennismaatschappijen om de overgang naar een kenniseconomie mogelijk te

Unesco wil wegen op het debat over de ontwikkelingsagenda na 2015. De Organisatie wil dat er meer aandacht gaat naar het belang van kwaliteitsvol onderwijs. Tegelijkertijd wil Unesco niet bij de pakken blijven zitten tot die tijd. Ze wil nog een laatste 'demarrage' plaatsen om zo dicht mogelijk te eindigen bij de zes onderwijsdoelen die de internationale gemeenschap zich stelde voor 2015.

Sinds 2000 is er aanzienlijke vooruitgang geboekt op het vlak van de toegang tot onderwijs en gelijke onderwijskansen voor meisjes en jongens. Niettemin stellen we vast dat kinderen in afgelegen landelijke gebieden en kinderen uit kansarme milieus te weinig voelen van die vooruitgang. Ook op het vlak van kwaliteit zijn bijkomende inspanningen

maken. Een kenniseconomie wordt aangedreven door wetenschappelijk onderzoek, technologie en innovatie, door de productie en de toepassing van kennis, en door het beschikbaar stellen en delen van kennis.

3. Het uitbouwen van weerbare samenlevingen die in staat zijn om de ongeziene veranderingen in sociale relaties op te vangen waardoor de traditionele fundering waarop sociale samenhang is gestoeld, afbrokkelt.
4. Het werken aan het scheppen en onderhouden van de voorwaarden voor het behouden en uitdragen van duurzame vrede en veiligheid – voorwaarden voor, en het ultieme doel van, ontwikkeling.

Unesco zet in op doelgerichte vredesopbouw, armoedebestrijding en inclusieve duurzame ontwikkeling. De Organisatie zal de expertise en het vermogen van Afrika vergroten inzake het beschermen van cultureel erfgoed, het cultiveren van creatieve industrieën, het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs voor iedereen, het bevorderen van wetenschap, technologie en innovatie, het delen van mariene technologie, het beschermen van de vrijheid van meningsuiting en het ondersteunen van vredes- en wereldburgereducatie. In al haar activiteiten in die zin, zal Unesco rekening houden met gelijke kansen voor vrouwen en mannen en met de behoeften van Afrika's jongeren.

nodig: er gaan weliswaar meer kinderen naar school maar het onderwijs dat ze er krijgen is onvoldoende afgestemd op de behoeften van de samenleving en de arbeidsmarkt.

In de periode 2014-2021 zal Unesco haar werk op het gebied van onderwijs afstemmen op drie strategische doelstellingen:

1. Het ontwikkelen van onderwijssystemen die iedereen kansen op kwaliteitsvol levenslang leren bieden.
2. Leerlingen stimuleren tot creativiteit en verantwoordelijk wereldburgerschap.
3. De toekomstige onderwijsagenda vorm geven. ▶

BRUGGENBOUWER VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

Het bewustzijn over de noodzaak om duurzaam om te springen met natuurlijke rijkdommen en ons leefmilieu was wellicht nooit groter. En er gebeurt steeds meer, maar de vraag is of het voldoende is – of voldoende efficiënt. Van alle internationaal afgesproken ontwikkelingsdoelen met betrekking tot duurzame ontwikkeling, benaderen we deze omtrent drinkwater en sanitair het best. Desalniettemin moeten 884 miljoen mensen zich zien te redden zonder verbeterde bron van zuiver drinkwater en zijn er onrustwekkende regionale ongelijkheden, net als te grote verschillen tussen de situatie in steden en op het platteland.

Er was ook afgesproken om de oceanen duurzaam te beheren en visbestanden de kans te geven om zich te herstellen. Ook het terugdringen van de snelheid waarmee de biodiversiteit afneemt, was een doelstelling. Beide objectieven zullen niet worden bereikt.

Unesco zal de komende acht jaar beleidsadvies verstrekken over wetenschap, technologie en innovatie. De Organisatie zal haar lidstaten helpen om hun kennis en expertise daaromtrent te vergroten en zal internationale wetenschappelijke samenwerking en netwerking stimuleren met het oog op inclusieve duurzame ontwikkeling. Unesco zal een voortrekkersrol spelen inzake oceanen en drinkwater en zal holistische methoden ontwikkelen om iets te doen aan de gevolgen van klimaatverandering en natuurrampen. Ze wil ook de wetenschap, de samenleving en het beleid meer doen communiceren en samenwerken en het bewustzijn aanscherpen omtrent de ethische, sociale en economische aspecten van duurzame ontwikkeling.

Drie strategische doelstellingen vormen de leidraad van Unesco's activiteiten in de wetenschappen:

4. **Het dichter tot elkaar brengen van de wetenschap, het beleid en de samenleving enerzijds en het stimuleren van een ethisch en inclusief beleid voor duurzame ontwikkeling anderzijds.**
5. **Het versterken van de internationale wetenschappelijke samenwerking ter bevordering van vrede, duurzaamheid en sociale inclusie.**
6. **Het ondersteunen van inclusieve sociale ontwikkeling en het bevorderen van interculturele dialoog en de toenadering tussen culturen.**

CULTUUR ALS MOTOR VOOR ONTWIKKELING

Unesco heeft een lange traditie als platform voor interculturele dialoog om tot oplossingen te komen voor gemeenschappelijke problemen. Naast het aantonen van het belang van cultuur voor economische ontwikkeling en menselijke welvaart, wil Unesco meer belangstelling opwekken voor de relatie tussen cultuur en ontwikkeling. Cultuur is immers verantwoordelijk voor heel wat niet-monetaire voordelen zoals een grotere maatschappelijke samenhang, innovatie, creativiteit en ondernemerschap. Cultuur stoelt op lokale hulpbronnen, vaardigheden en kennis.

Cultuur is eveneens een bepalende factor voor duurzame ontwikkeling. Vandaar dat Unesco initiatieven zal ontwikkelen om te komen tot een nieuw begrip van vrede en duurzame ontwikkeling waarin cultuur centraal staat. Bedoeling is om te komen tot een menselijke benadering van ontwikkeling die niemand in de steek laat.

Unesco laat zich leiden door twee strategische doelstellingen bij de uitwerking en uitvoering van haar cultureel programma:

7. **Het beschermen, promoten en doorgeven van erfgoed.**
8. **Het cultiveren van creativiteit en de diversiteit van culturele expressies.** ▶

Prioriteit gendergelijkheid

De Algemene Conferentie besliste om gendergelijkheid uit te roepen tot een van de twee globale prioriteiten van Unesco in de middellangetermijn-strategie voor de periode 2008-2013. Vervolgens stelde de Organisatie een actieplan op om dit objectief om te zetten in concrete acties en resultaten.

Ook in de middellangetermijn-strategie voor 2014-2021 is gendergelijkheid nog steeds een van de twee globale prioriteiten. Er komt ook een nieuw actieplan. Dat zal gebaseerd zijn op een raadpleging van lidstaten en relevante actoren en rekening houden met de bevindingen van een externe evaluatie van het eerste actieplan.

Unesco beschouwt gendergelijkheid als een fundamenteel mensenrecht, een cruciale bouwsteen voor sociale rechtvaardigheid en een economische noodzaak. Het is een essentiële factor om internationale ontwikkelingsdoelen

te realiseren en een bijzonder objectief op zich. Volgens Unesco kan er geen sprake zijn van vrede en duurzame ontwikkeling zonder gelijke kansen voor vrouwen en mannen om zich te ontplooiën en als volwaardige en vrije burgers deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

Het nieuwe actieplan voor gendergelijkheid is erop gericht om Unesco beter in staat te stellen om haar lidstaten te helpen om de voorwaarden te scheppen voor zowel vrouwen als mannen om ten volle te kunnen genieten van de voordelen van vrede en duurzame ontwikkeling. Tezelfdertijd wil de Organisatie ervoor zorgen dat haar inspanningen voor vrede en duurzame ontwikkeling een blijvende impact hebben op vrouwenemancipatie en gendergelijkheid over de hele wereld. En Unesco veegt ook voor eigen deur: tegen 2015 moeten de beleidsvormende functies van het Secretariaat gelijk verdeeld zijn onder vrouwen en mannen.

OPEN KENNISMAATSCHAPPIJ VOOR IEDEREEN

Unesco wil dat iedereen kan genieten van de voordelen van informatie- en communicatietechnologie en is een vurig verdediger van vrije meningsuiting, openbaarheid van bestuur en persvrijheid. Als pleitbezorger van een kennismaatschappij die inclusief, rechtvaardig, open en participatief is, formuleerde de Organisatie de volgende doelstelling voor de uitvoering van haar mandaat op het gebied van communicatie en informatie:

9. Het propageren van vrijheid van meningsuiting, ontwikkeling van media en van universele toegang tot informatie en kennis.

Om haar strategische doelstellingen te realiseren, beschikt Unesco over vijf hoofdprogramma's.

1. Educatie voor vrede en duurzame ontwikkeling.
2. Wetenschap voor vrede en duurzame ontwikkeling.
3. Het cultiveren van sociale inclusie en interculturele dialoog door sociale en menswetenschappen.
4. Het opbouwen van vrede en duurzame ontwikkeling met behulp van erfgoed en creativiteit.
5. Alle kansen geven aan vrede en ontwikkeling door vrijheid van meningsuiting en toegang tot kennis.

UNESCO'S ROL IN CRISISSITUATIES

Unesco kan het zich niet veroorloven om in crisissituaties en landen in overgang aan de kant te blijven wil ze een zekere continuïteit verzekeren voor haar activiteiten ten dienste van vrede en duurzame ontwikkeling. Conflicten en natuurrampen vormen de grootste bedreiging voor het bereiken van internationaal afgesproken ontwikkelingsdoelen. In sommige gevallen gaan jaren van vooruitgang en investeringen verloren. Bovendien ziet de helft van de landen die een conflict achter de rug hebben, zich binnen de tien jaar weer verwickeld in een conflict. Door de mens of de natuur veroorzaakte rampen komen steeds vaker voor en zijn groter in omvang als gevolg van de klimaatverandering.

Naast het propageren van vrede en het stimuleren van duurzame ontwikkeling, zal Unesco ook haar verantwoordelijkheid nemen in crisissituaties. Zo werpt de Organisatie zich op als drijvende kracht achter de rehabilitatie van het onderwijs na een crisis. Daarbij gaat zowel aandacht naar de toegang tot onderwijs als naar de kwaliteit van het geboden onderwijs.

Wanneer cultureel en documentair erfgoed doelwit worden tijdens een conflict, zal Unesco zich inzetten voor de bescherming ervan, zowel tijdens als na een conflict. De Organisatie zal de internationale inspanningen en noodmaatregelen voor de bescherming van erfgoed coördineren en de rol van cultuur bij vredesopbouw beklemtonen. Unesco zal zich eveneens inzetten voor de bescherming van journalisten en voor de persvrijheid.

Ten slotte zal Unesco bij haar lidstaten blijven pleiten om de nodige maatregelen te treffen om de bevolking maximaal te beschermen tegen de gevolgen van voorzienbare natuurrampen. Denk bijvoorbeeld aan het tsunamiwaarschuwingssysteem dat de Organisatie uitbouwde in verschillende delen van de wereld. Preventie is de meest kostenefficiënte manier om de impact van natuurrampen te beperken en redt vele mensenlevens. ■

Het multilaterale samenspel tussen Unesco, de EU en Vlaanderen

TEKST: JAN DE BISSCHOP

Unesco en de Europese Unie slaan steeds vaker de handen in elkaar om gemeenschappelijke doelstellingen te realiseren. Vlaanderen is daarbij een verbindende factor.

Samen bereik je meer dan alleen. De meesten onder ons zijn hier terecht van overtuigd, en zelfs in het communautaire België durft al wel eens iemand opperen dat het misschien efficiënter is als Vlaanderen en Wallonië voor bepaalde dingen zouden samenwerken. Over de grondgedachte is er dus een brede consensus, de praktische uitvoering ervan is vaak minder vanzelfsprekend.

Dit is ook het geval op wat we het internationale of multilaterale toneel zijn gaan noemen. Binnen zowel de ontwikkelingssamenwerking als de humanitaire hulpverlening, of meer algemeen de internationale betrekkingen, is het eigenlijk een relatief recent fenomeen dat verschillende multilaterale actoren ofwel onderling, ofwel samen met statelijke of niet-gouvernementele actoren zijn gaan samenwerken, om door deze samenwerking een aantal gezamenlijk vooropgestelde doelen te bereiken. De 'High Level Fora on Aid Effectiveness', die achtereenvolgend plaatsvonden te Rome, Parijs, Accra, en recent ook Busan waren hierbij mijlpalen en de 'Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van hulp' uit 2005 is een belangrijke internationale leidraad geworden.

IMPACT VERGROTEN

Eerder recent zijn ook Unesco, de Europese Unie en Vlaanderen in hun onderlinge samenwerking deze weg ingeslagen, geleid door deze principes en vanuit de gedachte dat ze door een verder doorgedreven samenwerking elk hun respectievelijke impact kunnen vergroten. Samen kunnen we meer dan afzonderlijk, doen we het ook beter en, niet onbelangrijk in tijden waar budgetten voor ontwikkelingshulp en bijdragen aan internationale organisaties onder druk staan: ook voor een kleiner budget.

Ondanks het feit dat deze concrete samenwerking eerder een fenomeen is van de laatste jaren is ze naast op de algemene principes rond de efficiëntie van hulp ook gestoeld op een aantal gedeelde morele principes die deze verschillende actoren sinds jaar en dag aanhangen: een gemeenschappelijk waardenkader gebaseerd op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het geloof in multilateralisme als middel bij uitstek om mondiale problemen op te lossen.

Unesco directeur-generaal Bokova en de voorzitter van de Europese Raad Herman Van Rompuy bij de inhuldiging van het Unesco-verbindingkantoor bij de EU.

De gedeelde principes zijn er dus, maar wat heeft nu specifiek Unesco, de EU en Vlaanderen er toe aangezet om te gaan samenwerken?

De 28 lidstaten van de Europese Unie zijn tegelijkertijd ook allen lidstaten van Unesco, en Unesco, als gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties bevoegd voor onderwijs, cultuur, wetenschappen en communicatie is omwille van deze gedeelde bevoegdheden ook een prioritaire organisatie voor de Vlaamse Regering.

De Europese Unie, door haar lidstaten en instellingen, is wereldwijd de grootste donor voor ontwikkelingshulp, waarbij ze ongeveer 60% van officiële ontwikkelingshulp voor haar rekening neemt. Daarnaast is de EU ook een van de belangrijkste actoren voor het ontwikkelen en uitvoeren van de beleidsagenda van de Verenigde Naties hetgeen nog werd versterkt door het oprichten van de European External Action Service in 2009.

Ondanks het feit dat zowel de Europese Unie als de Verenigde Naties beide oorlogskinderen zijn en dus al een hele tijd bestaan is het verhaal van hun concrete en praktische samenwerking eerder recent, en begint het pas op 29 April 2003.

UNESCO EN DE EUROPESE UNIE

Op dat moment ondertekenden UN Deputy Secretary General Fréchette en Europees Commissaris voor Ontwikkeling en Humanitaire Zaken Nielson, de 'Financial and Administrative Framework Agreement' tussen de Europese Unie en de Verenigde Naties. Deze overeenkomst, beter gekend onder haar acroniem 'FAFA', zal weinigen buiten de Europese instellingen of Verenigde Naties vertrouwd in de oren klinken maar is wel bepalend voor de samenwerking tussen beide organisaties. In deze overeenkomst erkennen de Europese Unie en de Verenigde Naties immers dat er tussen beide organisaties een bijzondere en geprivilegeerde relatie ▶

bestaat, en wordt er ook een bijzondere modaliteit om deze relatie concreet invulling te geven gecreëerd. Deze modaliteit staat gekend als 'Joint Management'.

TAKEN VERDELEN

'Joint Management' is een specifieke modaliteit waarbij de Europese Commissie sommige van haar implementatietaken toekent aan internationale organisaties, en hiervoor ook een budget ter beschikking stelt. Ondanks de naam 'Joint Management' worden deze taken niet gezamenlijk uitgevoerd door de Europese Commissie en de internationale organisatie, maar delegeert en financiert de Europese Commissie deze taken enkel, waarbij het door audit, controlemissies en verplichte rapportering wel scherp toezicht houdt op de uitvoering ervan.

De ondertekening van FAFA in 2003 had verstrekkende gevolgen; de Europese instellingen werden hierdoor een van de belangrijkste donoren van de Verenigde Naties. Momenteel komt ongeveer 8% van het totale budget van de Verenigde Naties van de Europese Commissie, in 2012 voor een totaalbedrag van meer dan 2 miljard euro verdeeld over de verschillende organisaties van de Verenigde Naties. Samen staan de Europese Commissie en de Europese lidstaten zelfs in voor ongeveer 50% van het totaalbudget van de Verenigde Naties.

“Meer doen met minder middelen kan enkel door strategische samenwerking.”

INTERNATIONAAL KRUISPUNT IN BRUSSEL

Een ander gevolg was dat vanaf de ondertekening in 2003 bijna alle organisaties binnen de familie van de Verenigde Naties te Brussel neerstreken. Vandaag zijn er 27 Offices van de Verenigde Naties in Brussel gevestigd en hebben al deze organisaties samen meer dan 250 medewerkers die in Brussel zijn gestationeerd.

Deze medewerkers behartigen er de belangen van hun respectievelijke organisaties en volgen er ook de concrete samenwerking met de Europese Commissie tengevolge van FAFA op. Voor een aantal zaken, zoals gezamenlijke communicatie-acties, de juridische opvolging van FAFA, en gecoördineerde reacties op het Europese beleid werken deze organisaties ook samen binnen 'UNBT', of het United Nations Brussels Team.

NIEUWKOMER MET AMBITIE

Eén van de organisaties die niet onmiddellijk na de ondertekening van FAFA te Brussel neerstreek was... Unesco. Hiervoor is geen eenduidige verklaring, maar een belangrijk element hierbij was dat de toenmalige Japanse directeur-generaal van Unesco, Koïchira Matsuura, geen uitgesproken interesse toonde in het uitbreiden van de samenwerking met de Europese Instellingen. Unesco werd toen ook nog niet geconfronteerd met een budgetcrisis als gevolg van het toetreden van Palestina tot de organisatie. Voor de huidige directeur-generaal van Unesco, de Bulgaarse Irina Bokova, was verdere samenwerking met de EU echter wel een prioriteit, en zij maakte tijdens haar verkiezing hiervan dan ook een van haar speerpunten.

Na haar verkiezing voegde Irina Bokova ook dadelijk de daad bij het woord en op 16 februari 2011 werd te Brussel in het UN House het 'Unesco Liaison Office and Representation to the European Union' geopend. Op 8 oktober 2012 werd ook een Memorandum of Understanding ondertekend tussen Unesco, de Europese Commissie en de European External Action Service. In deze MoU wordt opgeroepen tot een verder doorgedreven samenwerking en worden ook een aantal domeinen opgesomd waar deze samenwerking bij uitstek kan gebeuren: onderwijs en cultuur als motoren voor ontwikkeling, media en het recht op vrije meningsuiting, wetenschap en innovatie, bioethiek en mariem beleid en onderzoek. Het uitbreiden van de onderlinge samenwerking, door het opvolgen van bestaande samenwerkingen en het initiëren van nieuwe, is de taak van het Unesco Liaison Office te Brussel.

Ondanks de historische achterstand ten opzichte van de andere organisaties van de Verenigde Naties in Brussel groeit de samenwerking tussen Unesco en de Europese instellingen gestaag. Op dit moment worden er wereldwijd met financiering van de EU een dertigtal projecten uitgevoerd of opgestart door Unesco, waarbij de totale bijdrage van de Europese Commissie ongeveer 50 miljoen euro bedraagt.

JONGERENORGANISATIES ONDERSTEUNEN

Een typevoorbeeld van deze samenwerking is het sinds dit jaar opgestarte 'Net-Med Youth Project'. Dit Unesco-project krijgt via de 'Joint Management' modaliteit financiering van de Europese Commissie ter waarde van 8 miljoen euro, en is erop gericht om de capaciteit van onafhankelijke jongerenorganisaties in 10 landen rond de Middellandse Zee te versterken. Het project vertrekt van de gedachte dat de jeugd één van de drijvende krachten was achter de Arabische Lente en wil zo het prille democratiseringsproces dat zich momenteel voltrekt in een aantal van deze landen ondersteunen.

De Europese Unie delegeert deze taak naar Unesco omdat ze zelf de capaciteit niet heeft om deze uit te voeren, maar ook omdat ze in deze landen zelf teveel als een politieke actor wordt gezien. Unesco, als organisatie van de Verenigde Natie die culturele diversiteit hoog in het vaandel draagt, wordt in deze regio maar ook elders ter wereld eerder als neutraal gezien, waardoor de organisatie ook toegang en medewerking krijgt waar dit voor de Europese Unie vaak veel moeilijker is.

NATUURLIJK ERFGOED BESCHERMEN

Een ander voorbeeld van de samenwerking tussen Unesco en de Europese Unie is het 'Central-African World Heritage Forest Initiative'. Bij dit 4-jarig project gefinancierd door de Europese Commissie werkt het Werelderfgoedcentrum van Unesco samen met het World Wide Fund for Nature, beter gekend als het WWF, en de Wildlife Conservation Society om de bossen en hun biodiversiteit in Centraal Afrika te beschermen, door opleiding van parkwachters en campagnes en onderwijs ter bewustmaking van de lokale bevolking.

UNESCO, DE EUROPESE UNIE EN VLAANDEREN

In het begin van dit artikel had ik over het feit dat Unesco en de Europese Unie maar ook Vlaanderen hun krachten bundelen, waarbij ik het tot hiertoe vooral had over de samenwerking tussen Unesco en de Europese Unie en niet zozeer over Vlaanderen. Waar komt nu Vlaanderen in dit verhaal? ▶

De betrokkenheid van Vlaanderen bij de samenwerking tussen Unesco en de EU is van een nog recentere datum, en is het gevolg van de bijzondere relatie die Vlaanderen ten opzichte van zowel de Europese Unie als Unesco onderhoudt. Omwille van de bevoegdheden die Vlaanderen en Unesco delen op het vlak van onderwijs, cultuur, erfgoed, media en wetenschappen is Unesco een prioritaire organisatie voor de Vlaamse Regering, binnen haar buitenlands beleid.

KADER VOOR SAMENWERKING

Dit heeft zijn invulling gekregen met de samenwerkingsovereenkomst die in 1998 reeds werd afgesloten tussen Vlaanderen en Unesco en die een van de enige overeenkomsten is tussen Unesco en een substatelijke actor. Deze samenwerkingsovereenkomst bleef ook geen dode letter, en in de jaren na de ondertekening kreeg deze verder vorm door de oprichting van twee trustfondsen waarmee Vlaanderen projecten en programma's bij Unesco financieel ondersteunt. Een van de twee trustfondsen is hierbij gericht op cultuur en erfgoedconservatie, het andere op projecten rond water en oceanen.

Vlaanderen is zelf ook steeds een van drijvende krachten geweest achter het uitbreiden van de samenwerking tussen Unesco en de Europese Unie. Niet alleen heeft het deze samenwerking bij de besprekingen in Unesco's Uitvoerende Raad op de agenda geplaatst, maar heeft het ook steeds, bij monde van toenmalig Minister bevoegd voor Buitenlands Beleid Bourgeois en huidig Minister-President Peeters, er een vurig pleidooi voor gehouden.

Sinds de oprichting in 2011 van het Unesco Liaison Office and Representation to the European Union te Brussel heeft Minister-President Peeters daarnaast ook steeds zijn grote steun verleend aan het verder functioneren van dit bureau, door het ter beschikking stellen van een ambtenaar van zijn Departement internationaal Vlaanderen, in casu mezelf, en door het financieren van verschillende stagiairs binnen het bureau.

Vlaanderen stelt ook zijn expertise en kennisinstellingen ter beschikking van de samenwerking tussen Unesco en de Europese Unie en dit dan vooral binnen het Europese programma voor Wetenschap en Innovatie, het huidige programma 'Horizon 2020'. Vlaamse instellingen gaan er samen met Unesco deelnemen aan verschillende Europese oproepen, waarbij ze hun krachten gaan bundelen rond verschillende voor zowel Vlaanderen als Unesco relevante onderwerpen. Het feit dat zowel Unesco als deze Vlaamse instellingen hierdoor meer kans maken om te kunnen genieten van Europese financiering voor deze projecten zorgt voor een win-win effect voor beide en vormt tevens een motivatie en aansporing om samen op de ingeslagen weg verder te gaan.

Een laatste reden voor het versterken van de samenwerking tussen Unesco, de Europese Unie en Vlaanderen is een direct gevolg van de hierboven vermelde modaliteit voor samenwerking tussen Unesco en de Europese Unie, namelijk 'Joint Management'. Bij deze modaliteit wordt er door de Europese Unie immers steeds een percentage cofinanciering verwacht van de organisatie die de Europese fondsen ontvangt.

VLAAMSE MIDDELEN VOOR EUROPESE SAMENWERKING

In vergelijking met de Europese instellingen zijn de fondsen van Vlaanderen beperkt, maar door deze door de EU gevraagde cofinanciering kan Vlaanderen wel een sleutelrol gaan spelen bij de

Unesco, Vlaanderen en de Europese Unie werken samen om het erfgoed van Syrië beter te beschermen.

totstandkoming van deze grootschalige projecten, en de impact van haar fondsen exponentieel vergroten. In haar huidige financiële situatie en gezien de schaal van de Europese projecten is het voor Unesco soms heel moeilijk om deze cofinanciering zelf op te hoesten, waardoor de Vlaamse fondsen als ze hiervoor worden ingezet aan belang winnen, zowel naar Unesco als naar de Europese Unie toe.

De Europese Unie stelt daarnaast ook hoge eisen inzake visibiliteit en communicatie rond de projecten die ze financiert, mede ingegeven door het groeiende scepticisme naar de Europese instellingen toe. Door echter de cofinanciering te voorzien voor deze projecten kan Vlaanderen mee genieten van deze hoge mate van visibiliteit. Als mede-donor van een project geniet het immers van dezelfde voorwaarden, ondanks de veel kleinere bijdrage dan deze van de Europese Unie.

Tegelijk onderschrijft Vlaanderen zo ook duidelijk de actuele internationale agenda rond het efficiënter maken van hulp en kan het door zijn fondsen bij Unesco als 'seed money' te gebruiken zelfs als initiator van grotere Unesco-EU projecten gaan fungeren.

SYRISCH ERFGOED VRIJWAREN

Een recent en actueel voorbeeld van de samenwerking Unesco-EU-Vlaanderen is het door de Europese Unie gefinancierde Unesco project 'Safeguarding Syrian Heritage'. Dit project moet er niet alleen voor zorgen dat tijdens het Syrische conflict het land niet volledig beroofd wordt van zijn kunstschatten, waarbij Unesco dan gaat samenwerken met Interpol, Europol en de buurlanden van Syrië, maar ook dat na het conflict het erfgoed terug kan gerestaureerd en ontsloten worden, om zo aan de hand van deze symbolen van een gedeeld verleden een mogelijk verzoenings- en toekomstig vredesproces te faciliteren.

De Vlaamse bijdrage voor de totstandkoming van dit project was instrumenteel. Vanuit het op erfgoed gerichte Vlaamse trustfonds bij Unesco voorziet Vlaanderen voor dit grootschalige project, dat financiering ontvangt van de EU voor een bedrag van 2,5 miljoen Euro, de gevraagde cofinanciering.

Met haar beperkt budget voor buitenlands beleid kan Vlaanderen zo toch een belangrijke en vaak zelfs onmisbare rol spelen naast de Europese Commissie en Unesco, in het midden van de actualiteit. ■

* De auteur is Unesco Liaison Officer bij de Europese Instellingen te Brussel, en werd hiervoor gedetacheerd door het Departement internationaal Vlaanderen. Hij schrijft dit artikel in eigen naam.

Meer vrouwen op en achter de schermen

TEKST: MARINO BULTINCK

Unesco start met een wereldwijd netwerk om te ijveren om vrouwen meer aan bod te laten komen in de media.

Unesco en enkele partners uit de VN-familie en de mediasector brachten honderden mensen samen in Bangkok (Thailand) van 2 tot 4 december 2014 om van gedachten te wisselen over hoe iets kan worden gedaan aan de ondervertegenwoordiging van vrouwen in de media. Een van de uitkomsten is de Global Alliance on Media and Gender (GAMG).

NIEUWE ALLIANTIE

De nieuw gevormde alliantie heeft tot doel acties voor gendergelijkheid te versterken: er moet meer aandacht zijn voor vrouwen in de media, zowel in programma's als op de werkvloer. Het netwerk bestaat uit vertegenwoordigers van media-organisaties, media professional, academici, beleidsmakers, maatschappelijke organisaties, ontwikkelingsorganisaties, enz. Iedereen die de kernprincipes van het netwerk onderschrijft, kan er zich bij aansluiten.

De slotverklaring van de conferentie definieert de overkoepelende missie van de GAMG als volgt: "We engageren ons voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen om hen toe te laten vrij hun mening te uiten en deel te nemen aan het besluitvormingsproces in de samenleving. We ijveren voor genderinclusieve media om uiteindelijk gendergelijkheid in media-organisaties te bewerkstelligen."

Het forum in Bangkok nam de Verklaring van Peking van 1995, voortgekomen uit de Vierde Wereldvrouwenconferentie, als uitgangspunt. In deze verklaring stellen de Verenigde Naties dat de genderongelijkheid in de media – zowel op het vlak van toegang als van vertegenwoordiging – een werkpunt moet zijn. Sindsdien is er wel her en der vooruitgang geboekt maar van een wereldwijde trend, laat staan een beweging, is geen sprake.

INSTRUMENT VOOR DE TOEKOMST

Tijdens de slotzitting van de conferentie, drukte de adjunct-directeurgeneraal van Unesco's Communicatie- en Informatiewetenschappen Sector, Janis Karklins, de hoop uit dat de GAMG zou kunnen bijdragen tot het formuleren en uitvoeren van de internationale ontwikkelingsagenda na 2015 en tot het welslagen van de VN Wereldvrouwenconferentie van 2015.

De alliantie wil het principe van gendergelijkheid in de media naar de werkelijkheid vertalen.

"We organiseerden deze bijeenkomst met de bedoeling om het debat te stimuleren over de moeilijkheden waarmee internationale, regionale en nationale programma's voor gender en media kampen," zegt Churairat Sangboonnum, Algemeen secretaris van de Nationale UNESCO Commissie van Thailand. Met de oprichting van de Globale Alliantie wil men vermijden dat het debat snel uitdooft.

PARTNERSCHAPPEN AANGAAN

"De Alliantie start bij ons en bij diegenen bij wie we aankloppen op samen actie te ondernemen," zegt Corletha Ollivierre, voorzitter van de Caribbean Broadcasting Union. Ze ziet vooral heil in samenwerking tussen media-organisaties en het middenveld. "Mediahuizen zijn niet de vijanden van het maatschappelijk middenveld. We moeten zoeken naar manieren om constructief samen te werken en zodoende de veranderingen teweeg te brengen die noodzakelijk zijn."

Voor Philomene Aboudou van de Afrikaanse Unie van Omroepen komt de GAMG er niets te vroeg: "In Peking hebben we gesproken over media en geslacht, maar het kwam nooit tot verdere acties. Nu beschikken we over een instrument zodat we samen met Unesco kunnen werken om meer vrouwen op en achter de schermen van de mediasector te krijgen." ■

Wie zich wil aansluiten bij de Global Alliance on Media and Gender (GAMG), kan daarvoor terecht op www.unesco-ci.org/cmscore/content/unesco-and-partners-call-interest-global-alliance-media-and-gender

BOEKEN

Holocaust Education in a Global Context

De Holocaust is wereldwijd referentiepunt om het bewustzijn rond staatsgeweld en misdaden tegen de mensenrechten te verhogen. Hoe gaan leerkrachten om met dit complexe en emotioneel beladen onderwerp in onze snel veranderende multiculturele samenlevingen? Wat is het belang van Holocausteducatie in gebieden van de wereld die niet betrokken waren bij de geschiedenis van het joodse volk en de misdaden van de nazi's? En duiken er schoolvoorbeelden op waarvan andere kunnen leren naarmate er meer, en in meer gebieden, wordt lesgegeven over de Holocaust?

Deze publicatie bundelt bijdragen van historici en docenten van over de hele wereld. Ze plaatsen het debat over Holocausteducatie en -herinnering in de juiste context en leggen uit waarom lesgeven over de Holocaust zo belangrijk is, onafhankelijk van waar we wonen.

Holocaust Education in a Global Context (ISBN 978-92-3-100042-3) kost 20 euro en is te bestellen op http://publishing.unesco.org/details.aspx?Code_Livre=5017

Free Flow – Reaching Water Security through Cooperation

Water is een essentiële hulpbron voor de mensheid en onze ecosystemen. Dit geïllustreerde boek bevat bijdragen van meer dan 100 auteurs over waterbeheer en -samenwerking op internationaal, regionaal, nationaal en gemeentelijk niveau. Het geeft voorbeelden van hoe een andere omgang met water kan resulteren in meer duurzame ontwikkeling. In feite geeft het boek de

huidige stand van zaken weer met betrekking tot het beheer en het gebruik van water en de samenwerking waarin water centraal staat. Er passeren voorbeelden de revue uit allerlei verschillende samenlevingen en disciplines.

Er komen verschillende grote thema's aan bod die vanuit verschillende perspectieven worden benaderd: waterdiplomatie, het beheer van grensoverschrijdende waterbronnen, watereducatie en institutionele ontwikkeling, de financiering van samenwerking, het wettelijk kader op nationaal en internationaal niveau, de invloed van samenwerking rond water op duurzaamheid en armoedebestrijding, het verband tussen economische ontwikkeling en water, en de internationale samenwerking op het gebied van waterwetenschappen en research.

Unesco hoopt met dit werk overheden en wetenschappelijke instellingen te overtuigen om nog meer de kaart van de samenwerking te trekken en zodoende duurzame ontwikkeling te bevorderen.

Free Flow – Reaching Water Security through Cooperation (ISBN 978-92-3-104256-0) kost 75 euro en is te bestellen op http://publishing.unesco.org/details.aspx?Code_Livre=4999

Lumbini, Birthplace of Buddha

Eeuwenlang bloeide Lumbini als een van 's werelds meest spirituele en heilige plaatsen. Het is een opmerkelijke archeologische site en een bedevaartsoord voor boeddhisten van over de hele wereld. Er verschenen reeds verschillende boeken over Lumbini maar geen enkel boek bracht de uitzonderlijke universele waarde van deze werelderfgoedplaats mooier in beeld.

Het boek bevat meer dan 200 foto's van Lumbini en omgeving, genomen door acht fotografen. De begeleidende uitleg is opgesteld in vier talen: Engels, Frans, Chinees en Nepalees. *Lumbini, Birthplace of Buddha* (ISBN 978-92-3-100003-4) kost 35 euro en is te bestellen op http://publishing.unesco.org/details.aspx?Code_Livre=4994

The Bologna Process: Its impact in Europe and beyond

De volgende vraag staat centraal: hoe is het Bolognaproces ontstaan en welke belangrijke verwezenlijkingen zijn er het voorbije decennium geboekt? Het boek onderzoekt hoever het staat met de uitvoering van de voornaamste programmapunten – zoals structuren die vergelijkingen mogelijk maken en de kwaliteit garanderen. Het gaat eveneens na of de mobiliteit van studenten is toegenomen, of er een verbreding is van de inschrijvingen in het hoger onderwijs en hoe het levenslang leren zich ontwikkelt.

Het boek bespreekt ook hoe het Bolognaproces wereldwijd uitgroeide tot het belangrijkste aandachtspunt in de hervorming van het hoger onderwijs en geeft goede voorbeeldpraktijken van beleidsinitiatieven die erdoor zijn geïnspireerd. Ten slotte trekt het lessen uit deze Europese ervaring en formuleert het de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst.

The Bologna Process: Its impact in Europe and beyond (ISBN 978-92-803-1368-0) kost 15 euro en is te bestellen op http://publishing.unesco.org/details.aspx?Code_Livre=4998

UN WATER
WORLD
WATER
DAY

2014

& water
& energy

22.03.2014

www.unwater.org/wwd2014.html

UNITED NATIONS
UNIVERSITY

kalender

MAART

- 01 Nultolerantie voor discriminatie
- 03 Wereldnatuurdag
- 08 Internationale vrouwendag
- 20 Internationale dag van het geluk
- 21 Internationale dag tegen racisme
- 21 Wereldpoëziedag
- 21 Internationale dag van Nowruz
- 21 Internationale dag van de bossen en de boom
- 21 Werelddag van het downsyndroom
- 22 Wereldwaterdag
- 23 Wereldmeteorologiedag
- 24 Wereld TBC dag
- 24 Internationale dag voor het recht op de waarheid over grove schendingen van de mensenrechten en voor de waardigheid van slachtoffers
- 25 Internationale dag ter herinnering van de slachtoffers van slavernij en de transatlantische slavenhandel

APRIL

- 02 Werelddag voor het bewustzijn over autisme
- 07 Dag voor de herinnering aan de slachtoffers van de genocide in Rwanda
- 07 Wereldgezondheidsdag
- 12 Internationale dag van de menselijke ruimtevaart
- 22 Internationale dag van moeder aarde
- 23 Wereldboekendag
- 25 Wereldmaliariadag
- 26 Werelddag van de intellectuele eigendom
- 28 Werelddag voor veiligheid en gezondheid op het werk
- 29 Herdenkingsdag voor alle slachtoffers van chemische oorlogsvoering
- 30 Internationale dag van de jazz

Organisatie
van de Verenigde Naties
voor Onderwijs,
Wetenschap en Cultuur

UNESCO@vlaanderen

UNESCO Platform Vlaanderen vzw

WWW.UNESCO-VLAANDEREN.BE